

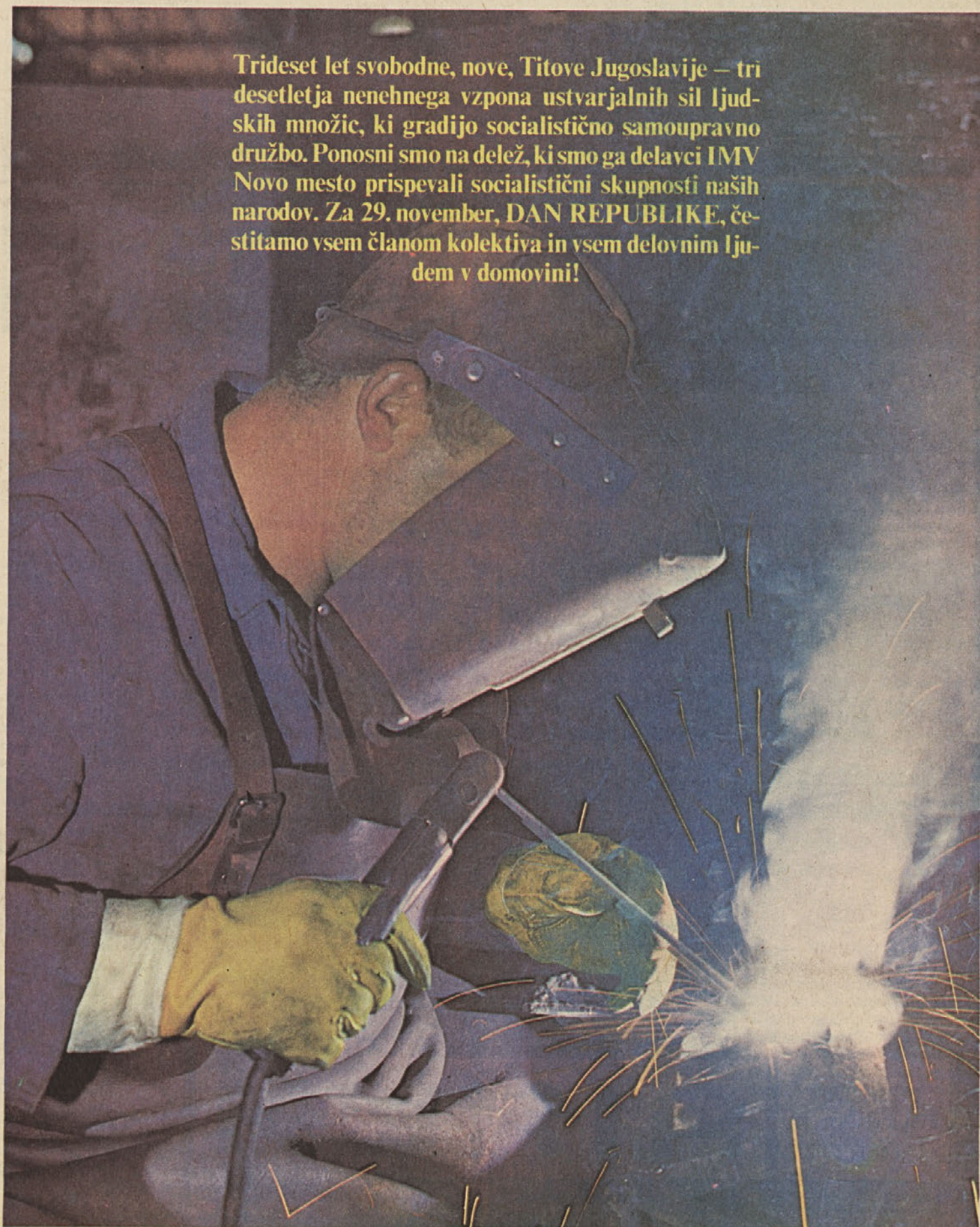

KURIR

NOVO MESTO
25. novembra 1975
Št.3 - leto IV.

časopis kolektiva industrije motornih vozil

Trideset let svobodne, nove, Titove Jugoslavije – tri desetletja nenehnega vzpona ustvarjalnih sil ljudskih množic, ki gradijo socialistično samoupravno družbo. Ponosni smo na delež, ki smo ga delavci IMV Novo mesto prispevali socialistični skupnosti naših narodov. Za 29. november, DAN REPUBLIKE, čestitamo vsem članom kolektiva in vsem delovnim ljudem v domovini!

OB TREH JUBILEJIH

V letu, ko beležimo 30-letnico zmage nad fašizmom in 25-letnico delavskega samoupravljanja, je dal svoj prispevek k temu tudi naš kolektiv.

29. oktobra 1975 smo slavili tri jubileje:

- 20 let Industrije motornih vozil Novo mesto,
- 15 let proizvodnje prvega domačega avtomobila lastne konstrukcije in
- 10 let proizvodnje ADRIA caravanov.

Slovesnosti so se udeležili poleg vidnih predstavnikov republiških in občinskih družbenopolitičnih organizacij tudi naši poslovni partnerji, delegati občinske skupščine Novo mesto, predstavniki izvajalcev in drugi. Slovesnost je bila v TOZD Tovarne avtomobilov Novo mesto, kjer je navzoče pozdravil predsednik delavskega sveta ing. Štefan Poredoš in med drugim dejal:

„Tovariši in tovarišice, dragi gostje, dragi sodelavci! Izredno sem počaščen, da lahko od-

prem današnjo slovesnost ob trojnem jubileju Industrije motornih vozil. Dovolite mi, da vas v imenu delavcev Industrije motornih vozil Novo mesto vse iskreno in pristrčno pozdravim in zaželim dobrodošlico.

Delavci IMV smo zelo ponosni, da skupaj z vami danes praznujemo svoje pomembne jubileje in da tako, kakor smo v preteklosti skupaj ustvarjali, tudi skupaj proslavljamo.

Praznovanje naših jubilejev sovpada in se vključuje v praznovanje tridesete obletnice osvoboditve, petindvajsete obletnice samoupravljanja in praznika občine Novo mesto.

Se enkrat dobrodošli z željo, da se prijetno počutite pri nas!“

Zbranim je nato spregovoril Zvone Dragan, podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije.

„Tovarišice in tovariši!

Minilo je natanko deset let od tistega pionirskega podviga,

ko je na risalnih deskah konstrukcijskega biroja v Novem mestu nastal projekt, imenovan „Adria-Caravan“, projekt, po katerem je Industrija motornih vozil zaslovela tudi izven jugoslovanskih meja. To je bil projekt, ki je temeljil predvsem na lastni raziskovalno-konstrukcijski dejavnosti, pa je vendarle zabeležil v avtomobilski industriji, ki je bila desetletja nosilec gospodarskega razvoja v svetu, neverjeten prodor na svetovnem tržišču.

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA – NOSILKA GOSPODARSKEGA RAZVOJA

Deset let je minilo od tistega dne, ko je Industrija motornih vozil razširila svoj program, ki je dotlej obsegal le proizvodnjo dostavnih vozil in montažo osebnih avtomobilov. Obenem pa je takrat stekla tudi etapna gradnja sodobnih tovarniških dvoran, ki so medtem že prerasle v impozanten industrijski kompleks, sodobno avtomobilsko industrijo, eno najpomembnejših nosilk gospodarskega razvoja tako v novomeški občini kot tudi v širši dolenjski regiji, pa tudi v eno izmed strateških točk v policentričnem razvoju SR Slovenije. Pred dvajsetimi leti je nastal „Agroservis“ ravno s poglobitvenim namenom, da pridobimo nov gospodarski vzvod za pospešeni razvoj manj razvitih območij v Sloveniji. Kajti razvoj „IMV“ pomeni hkrati tudi pospešeni razvoj celotne Dolenjske, njeno hitrejšo industri-

alizacijo in krepitev delavskega razreda v okviru do včeraj še kmetijske Dolenjske.

Dvajsetletna bilanca našega razvoja je resnično impozantna: stalno širjenje kapacitet, uvajanje nove tehnologije in organizacije dela, usposabljanje kadrov in razvijanje raziskovalne dejavnosti, prodiranje v svetovni okvir, povečanje števila zaposlenih od 34 delavcev v letu 1955 na preko 5.000 v letošnjem letu, z današnjim letnim celotnim dohodkom preko 2 milijard dinarjev in z letos predvidenim izvozom preko 38 milijonov dolarjev. Tudi produktivnost dela se je stalno povečevala, predvsem kot rezultat nenehne modernizacije, avtomatizacije in boljše organizacije delovnih procesov. Tako je danes IMV na čelu moderne industrijske verige, ki ste jo skovali po vojni na Dolenjskem, skupaj s Krko, Novoteksom, Novolesom, Labodom, Pionirjem in še bi lahko naštevali.

RAZVOJ POTRJUJE PRAVILNOST USMERITVE IMV

Silovit razvoj v zadnjih letih je potrditev pravilnosti vaše usmeritve, ki je temeljila na lastnem razvoju dostavnih vozil in avtomobilskih prikolic, pa tudi na oceni, da je zaradi lastnih možnosti in velikosti jugoslovanskega tržišča nesmiselno v celoti razvijati lastno industrijo osebnih avtomobilov. Naslonitev na velikega in stabilnega svetovnega proizvajalca osebnih

IMV – KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto – Izhaja vsak mesec v 5000 izvodih – Ureja uredniški odbor – Glavni urednik: Andrej Dular – Odgovorni urednik: Alfonz Brzič – Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 – Grafična priprava: ČZP DOLENJSKI LIST, Novo mesto – Tisk: Tiskarna LJUDSKA PRAVICA, Ljubljana

avtomobilov je narekovala tudi nujnost za vključitvijo v mednarodno delitev dela, tehnološko specializacijo in velikoserijsko proizvodnjo tistih sklopov, ki je v okviru dolgoročne kooperacije ekonomsko upravičena tako s stališča proizvodnih stroškov kot tudi s stališča zaposlitve delavcev.

Zares je veličasten pogled na prostorne dvorane, v katerih soustvarjate eno izmed najbolj ekonomičnih vozil iz proizvodnje „Renaulta“, ki je svoja vozila iz nižjih kategorij resnično prilagodil ekonomskim možnostim potrošnika. Bržkone je to eden izmed razlogov, da je „Renault“ – kljub vsem kriznim obdobjem, ki so pretresala avtomobilsko industrijo v svetu – nenehno povečeval svojo prodajo tako na Francoskem kot tudi na širšem evropskem tržišču. Ekonomično vozilo je zato tudi temelj, na katerem je grajena impozantna tovarna, ki jo danes otvarjamo ob trojnem jubileju Industrije motornih vozil, pri čemer je povsem jasno, da IMV s tem dokončno vstopa v krog gigantov slovenskega, pa tudi jugoslovanskega gospodarstva.

Tovarišice in tovariši.

včasih je tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji bolj prikrito kot odkrito slišati dvome, morda

celo rezerve in odklonilna mnenja o dosedanjem, še bolj pa o nameravanim razvoju IMV, ločeno ali v povezavi z razvojem celotne avtomobilske industrije v Sloveniji in Jugoslaviji. Ost kritik je predvsem usmerjena k takoimenovanim nerealnim razvojnim ambicijam.

Zato je čas, da si na pragu novih srednjeročnih planov ne le vaš kolektiv, temveč širša skupnost, argumentirano odgovori na nekaj vprašanj. Predvsem, kaj je in kaj ni realno, kaj je in kaj ni uspešno, sprejemljivo in nesprejemljivo v dosednji razvojni bilanci in posebej v planskih usmeritvah.

VZPONA IN POMENA IMV NI VEČ MOGOČE PREZRETI

Dejstva so neizpodbitna:

prvič: IMV je kolektiv s takšno tehnološko, ekonomsko in samoupravno razvitostjo, ki se je uvrstil med najpomembnejše v širši dolenski regiji, v Sloveniji in tudi izven tega okvira je vse pomembnejši nosilec v razvoju jugoslovanske avtomobilske industrije.

Drugič: izvozni rezultati, pa tudi izvozne in uvozne bilance

Pogled na eno izmed skupin, ki je s priznanji in občudovanjem šla skozi prostrane prostore tovarne avtomobilov

Miha Marinko, član sveta federacije, na naši proslavi; z zanimanjem si je ogledal tudi zadnjo številko „KURIRJA“

izpričujejo, da je med nosilci izvozne ekspanzije v predelovalni industriji Slovenije.

Tretjič: v proizvodnji avtomobilskih prikolic je prvi v Evropi.

Četrtič: IMV je že celo desetletje industrijska aorta širše dolenske regije.

Petič: v avtomobilski proizvodnji ubira perspektivna pota dolgoročne industrijske kooperacije z razvitim in stabilnim „Renaultom“, v tehnološki proizvodnji pa povezuje izvedbo programa dostavnih vozil, osebnih avtomobilov in avtomobilskih prikolic.

Dosedanja razvojna bilanca je torej izredna. Ni mogoče prezreti vašega vzpona, toda hkrati ta bilanca predvsem vas še bolj zavezuje za jutrišnji razvoj, od širše družbene skupnosti pa terja, da ustvarja čimbolj enakovpne pogoje za vaše poslovanje in razvoj, s tem pa spodbuja tisto, kar je najperspektivnejše in najdragocenejše z vidika tehnologije, ekonomike, vključevanja v mednarodno delitev dela in razvoja samoupravljanja.

BREZ LICITIRANJA IN TEKMOVANJ V RAZNIH PRITISKIH!

Ključno sporno vprašanje v jugoslovanski avtomobilski in-

dustriji so gotovo kapacitete. Kriterij realnosti kakršnegakoli projekta je absorpcijska sposobnost tržišča, zato je povsem jasno, da ne moremo postavljati vprašanja Crvena zastava ali Industrija motornih vozil, FAP ali TAM, Cimos ali Unis. Na to ključno vprašanje lahko odgovorimo le po poti preudarnih ocen in tehtnih argumentov, s polno samoupravno in strokovno odgovornostjo, ne pa z licitiranjem in tekmovanjem, kdo bo glasnejši in spretnejši v različnih pritiskih.

V planiranju svojega razvoja morajo vse temeljne organizacije združenega dela in njihove asociacije v svojem in družbenem interesu spoštovati načela planiranja, ki jih uveljavljamo na podlagi nove ustave in z upoštevanjem vseh tistih kriterijev, ki jih v sistemu samoupravno organiziranega plansko tržnega gospodarstva postavljamo v ospredje, kot so predvsem: izboljševanje plačilne bilance, absorpcijska sposobnost domačega tržišča in struktura povpraševanja, kadrovske pogoje ter zagotovljene surovine in reprodukcijski material, izraba komparativnih prednosti, povečevanje dohodka in stabilizacijska prizadevanja.

Eden izmed najpomembnejših kriterijev pri opredeljevanju

pa morajo biti predvsem želje potrošnika, njegov interes, torej selekcija programov na podlagi potrošnikovih potreb in interesov. Če bo Industrija motornih vozil ubirala svoja razvojna pota v prihodnje na tej podlagi, potem je takšna usmeritev skladna tudi z našo širšo razvojno politiko, v okviru katere terjamo med drugim tudi temeljito prestrukturiranje slovenske predelovalne industrije. Pri tem mora biti jasno, da se nismo in se ne bomo nikoli odrekli razvoja v tistih vejah predelovalne industrije, ki so sposobne izvažati in so torej konkurenčne na svetovnem tržišču. Prav tako se nismo in se ne bomo odrekli razvoja v tisti predelovalni industriji, ki ima zagotovljeno domače tržišče, obenem pa tudi pozitivni saldo v svoji devizni bilanci oziroma prispeva k racionalnemu nadomeščanju uvoza.

Vsak korak naprej pri IMV v takšni smeri pa seveda pomeni velike napore tako v razvoju tehnologije kot tudi v kadrovski krepitvi, pomeni več umskih in fizičnih naporov, večjo kvaliteto v delu. In prav vi, ki ste z

avtomobilsko prikolico že preizkusili, kaj pomeni konkurenca na svetovnem tržišču, kaj pomenita cena, kvaliteta in solidnost do kupca, lahko pomembno prispevate, da se bo jugoslovanska avtomobilska industrija v prihodnje dosledneje razvijala na podlagi teh kriterijev.

PRAVICA IN DOLŽNOST: DOSEČI NAJVIŠJE RAZVOJNE MOŽNOSTI

Osnovna pravica in dolžnost vašega kolektiva je, da sam in v povezavi z drugimi partnerji išče svoje razvojne optimume. Nerealnost programov in investicijskih naložb bi bila gotovo tudi širši družbeni skupnosti v škodo. Toda prepričan sem, da se je tudi in predvsem vi najbolj bojite. Zato imamo nov sistem planiranja in snovanja reprodukcijskih kompleksov, da bi učinkoviteje obvladovali tržno stihijo in zmanjševali poslovni riziko. Toda to ne pomeni, da se je treba vesti cagavo, neodločno in brezperspektivno.

Delovne in razvojne ambicije vašega kolektiva ob njegovi raz-

viti samoupravni zavesti in sposobnosti strokovnih in vodstvenih kadrov so največji kapital, s katerim lahko računate, ko stopate v novo razvojno obdobje. Nihče, niti družba niti vi, ne bi imeli nobenih trajnejših koristi od stopicanja na mestu, čakanja na zunanje rešitve in spodbude, brez lastnih razvojnih zamisli in ambicij.

Zato je logično, da ste in boste zelo pozorno spremljali gibanja v avtomobilski industriji v Jugoslaviji in v svetu. Avtomobilska industrija je in bo ostala tudi naprej propulzivna in progresivna industrijska veja z mnogimi direktnimi in indirektnimi učinki. Toda tudi v tej industriji se moramo v bodoče v Jugoslaviji zavzemati, da bodo razne monopolne in avtarkične ambicije ter sistemske privilegije postopno zamenjali večja produktivnost in kvaliteta proizvodov in uslug, solidnejše poslovanje in predvsem solidnejši odnos do kupcev, ob upoštevanju narodnogospodarskih kriterijev razvoja in smotrnega povezovanja s tujimi gospodarstvi. Čim tesnejše bo povezovanje

avtomobilske industrije z vsemi partnerji, s katerimi je soodvisna v reprodukcijskem procesu, tem večja bo tudi realnost njenih programov.

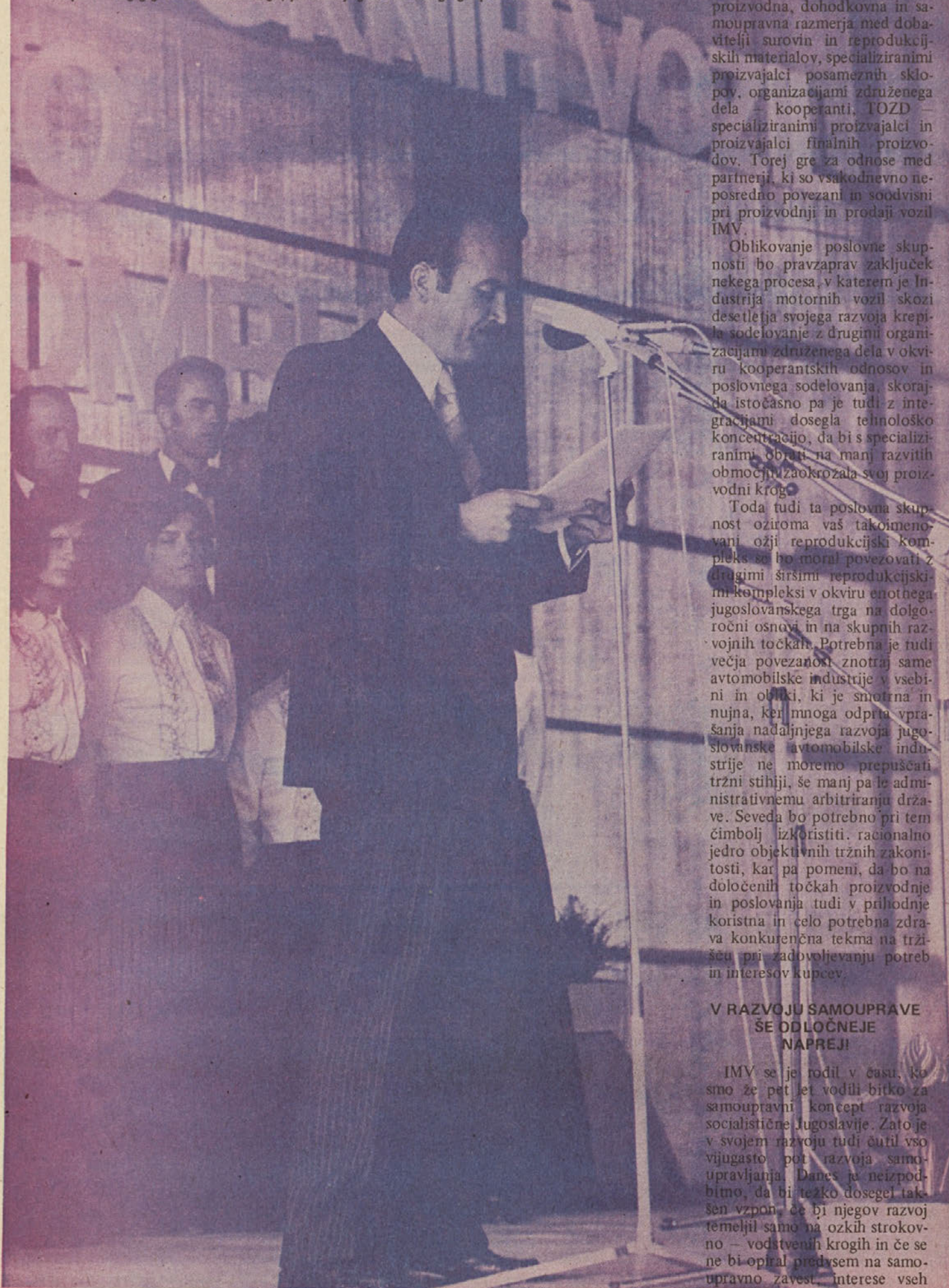
DELAVCU POPOLNO KONTRORO NAD DOHODKOM!

Tovarišice in tovariši!

V tehnološkem gigantu, kakršen je IMV, tako na področju proizvodnje prikolic in dostavnih vozil, kot tudi na področju proizvodnje osebnih avtomobilov, je še kako pomembno, da bo imel delavec zares popolno kontrolo nad ustvarjanjem, delitvijo in kroženjem dohodka v okviru dohodkovno povezanih reprodukcijskih kompleksov na podlagi čistih računov in enakopravnih odnosov vseh delavcev, ki sodelujejo v tehnološkem procesu, od proizvajalcev surovin in reprodukcijskega materiala do proizvajalcev vozil in prodajalcev. Že v sedanji tehnološki verigi IMV je povezanih preko 150 kooperantov iz Slovenije in Jugoslavije. Zato je normalna vaša težnja po obliko-

Slavnostni govornik na proslavi IMV je bil Zvone Dragan, podpredsednik izvršnega sveta SRS, ki je med drugim dejal: „... pri čemer je povsem jasno, da IMV s tem dokončno vstopa v krog gigantov slovenskega, pa tudi jugoslovanskega gospodarstva...“

vanju poslovne skupnosti za proizvodnjo in promet vozil IMV, v kateri želite na podlagi nove ustave uveljaviti razvitejša proizvodna, dohodkovna in samoupravna razmerja med dobavitelji surovin in reprodukcij-skih materialov, specializiranimi proizvajalci posameznih sklopov, organizacijami združenega dela – kooperanti, TOZD – specializiranimi proizvajalci in proizvajalci finalnih proizvodov. Torej gre za odnose med partnerji, ki so vsakodnevno neposredno povezani in soodvisni pri proizvodnji in prodaji vozil IMV.

Oblikovanje poslovne skupnosti bo pravzaprav zaključek nekega procesa, v katerem je Industrija motornih vozil skozi desetletja svojega razvoja krepila sodelovanje z drugimi organizacijami združenega dela v okviru kooperantskih odnosov in poslovnega sodelovanja, skorajda istočasno pa je tudi z integracijami dosegla tehnološko koncentracijo, da bi s specializiranimi obrati na manj razvitih območjih zaokrožala svoj proizvodni krog.

Toda tudi ta poslovna skupnost oziroma vaš takomenovani ožji reprodukcijski kompleks se bo moral povezovati z drugimi širšimi reprodukcijskimi kompleksi v okviru enotnega jugoslovanskega trga na dolgoročni osnovi in na skupnih razvojnih točkah. Potrebna je tudi večja povezanost znotraj same avtomobilske industrije v vsebini in obliki, ki je smotna in nujna, ker mnoga odprta vprašanja nadaljnjega razvoja jugoslovanske avtomobilske industrije ne moremo prepuščati tržni stihiji, še manj pa le administrativnemu arbitriranju države. Seveda bo potrebno pri tem čimbolj izkoristiti racionalno jedro objektivnih tržnih zakonitosti, kar pa pomeni, da bo na določenih točkah proizvodnje in poslovanja tudi v prihodnje koristna in celo potrebna zdrava konkurenčna tekma na tržišču pri zadovoljevanju potreb in interesov kupcev.

V RAZVOJU SAMOUPRAVE ŠE ODLOČNEJE NAPREJI

IMV se je rodil v času, ko smo že pet let vodili bitko za samoupravni koncept razvoja socialistične Jugoslavije. Zato je v svojem razvoju tudi čutil vso vijugasto pot razvoja samoupravljanja. Danes je neizpodbitno, da bi težko dosegel takšen vzpon, če bi njegov razvoj temeljil samo na ozkih strokovno – vodstvenih krogih in če se ne bi oprl predvsem na samoupravno zavest, interese vseh

delavcev, toda ne le na ozke interese v okviru organizacije združenega dela, temveč tudi tiste interese, ki jih delavci zadovoljujejo izven tovarne. Tudi v razvoju samoupravljanja je treba odločneje kreniti naprej. Nova ustava omogča in zahteva, da se okrepi položaj delavca v temeljnih organizacijah združenega dela in tudi jasno oblikujejo dohodkovni odnosi med temeljnimi organizacijami združenega dela pri urejanju vseh vprašanj, ki so skupnega pomena. IMV je postal tako velika organizacija, da si brez notranje razčiščenih ekonomskih odnosov, jasno opredeljenih skupnih programov, ki bodo temeljili na dolgoročnih interesih delavcev v okviru IMV, poslovne skupnosti in krajevnih ter samoupravnih interesnih skupnosti, brez moderne organizacije dela in razvite raziskovalne dejavnosti, brez optimalnega skladja v razvoju proizvodno-tehnične baze in samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov ni mogoče zamisliti hitrejšega napredka v prihodnje.

Tovarišice in tovariši, v zadnjem obdobju je pri nas v teku vse bolj obsežna bitka za stabilizacijo gospodarstva kot odraz enotne in odločne volje delovnih ljudi in vseh organiziranih političnih in samoupravnih dejavnikov. Prav tako dobiva iz dneva v dan močnejši prizvok vse bolj jasno usmerjenega, sinhroiziranega in organiziranega gibanja v vseh sredinah in na vseh ravneh. Njen strateški

namen je, da bi se odločneje spopadli z izvori gospodarskih problemov in protislovij, ki so se v našem razvoju kopičili že dalj časa. Takšna akcija, predvsem pa narava problemov, s katerimi smo se začeli resneje spopadati, je seveda preveč zapletena in vseobsegajoča, da bi lahko čez noč dosegli pomembnejše rezultate. To je težka in dolgotrajna bitka, ki bo v posameznih etapah in sredinah zahtevala več in boljšega dela ter znanja, razvitejšo samoupravno in odločneje preseganje današnje inflacijske mentalitete.

STABILIZACIJA: ŽIVLJENJSKI INTERES NAŠE SKUPNOSTI

Za jasno strategijo in taktiko antiinflacijskega boja je izjemnega pomena snovanje vsejugoslovanskega stabilizacijskega programa, ki se pripravlja v zadnjih mesecih v okviru zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko ob ustvarjalnem sodelovanju številnih družbeno-političnih, znanstvenih in strokovnih činiteljev. Globalni cilj programa je, da bi v pogojih nadaljnjega razvoja Jugoslavije na samoupravnih socialističnih osnovah zagotovili uresničenje ekonomske stabilizacije kot trajni in vitalni interes naše skupnosti. Skratka, gre za pripravo programa, ki naj čimprej privede v mobilno stanje družbene subjekte na vseh ravneh, da bi začeli uspešneje

obvladovati družbeno-gospodarski razvoj, s tem pa odločneje spodbuditi korenine inflaciji, ki je postala naš vsakdanji sopotnik in nam s svojim razdiralnim učinkom dnevno zmanjšuje vrednost rezultatov našega dela.

Stabilizacijski program je po zadnji tridnevni septemberski seji zveznega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko v fazi intenzivne dodelave, sicer pa je bil deležen v svoji prvi zasnovi načelne podpore predstavnikov socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Zadnja razprava je obenem opozorila na nekatera temeljna vprašanja in smeri, ki jih je treba v programu še dodelati, da bi bil bolj celovit, uresničljiv in ustavno naravn in postal tako jedro vseh srednjeročnih planov za obdobje 1976 – 1980.

Gre v prvi vrsti za potrebo po izdelavi dodatnih in bolj podrobnih analiz dosedanjih materialnih procesov, ki naj pokažejo, kaj je treba predvideti v ekonomskem sistemu, da v priložnosti ne bi reproducirali znane slabosti in neskladja. Tu zadevamo na vprašanja marksistične analize odnosov med oddelkom I in II materialne reprodukcije ter znotraj obeh oddelkov, to je v oddelku za proizvodnjo produkcijskih sredstev in v oddelku za proizvodnjo potrošnih dobrin. Te odnose moramo poglobljeje spoznati, da bi bili naši prihodnji dogovori in ukrepi na področju oblikovanja optimalnejše gospodarske strukture uspešnejši, hkrati pa bi lahko

tako učinkoviteje izkoriščali proizvodne zmogljivosti, olajšali vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela in racionalnejše zadovoljevali naše notranje potrebe.

PREDNOST SKUPNO DOGOVORJENI POLITIKI RAZVOJA

V stabilizacijskem programu bo potrebno natančneje opredeliti smeri in prioritete razvojne naloge, hkrati pa pripraviti bilanco bruto akumulacije, ki naj pokaže, kakšne so realne možnosti za hitrejše menjanje obstoječe strukture gospodarstva v željeni smeri in kakšne spremembe v realokaciji akumulacije bodo potrebne. S tem v zvezi velja posebej opozoriti na vlogo poslovnih bank pri uresničevanju dogovorjene razvojne politike. Organizacije združenega dela kot upravljalce bank moramo obvezati, da bodo svojo odnosno bančno poslovno politiko absolutno podrejele ne samo individualnim potrebam, kot je bilo to pogosto doslej, pač pa tudi skupno dogovorjeni politiki razvoja v okviru družbenih planov.

Današnja svečanost ni mesto, da bi našteval številna vprašanja in probleme, ki jih moramo razčistiti do sprejetja stabilizacijskega programa. Za hip bi usmeril vašo pozornost le še na vprašanje organiziranosti združenega dela kot enega ključnih nosilcev ekonomske stabilizacije. Ugotovitev in dejstvo, da

Velik prispevek uspeli proslavi je dal pevski zbor tovarne zdravil KRKA pod vodstvom prof. Radovana Gobca

zdrušeno delo objektivno še ni organizirano v raznotere reprodukcijske celote in da torej še ni dohodkovno povezano po logiki soodvisnosti tokov družbene reprodukcije, nam trenutno ustvarja vrsto težav, ki pa niso nepremostljive. Akcijo ustavnega organiziranja združenega dela moramo zato pospešiti in predvsem konkretizirati.

Stopnja današnje samoupravne organiziranosti združenega dela ne sme biti niti razlog niti povod, da bi z izdelavo stabilizacijskega kprograma in srednjeročnih planov odlašali ali celo namerno zavlačevali. Vsi udeleženci družbene reprodukcije — od proizvajalcev surovin do proizvajalcev in prodajalcev končnih izdelkov morajo z večjo zavzetostjo oblikovati medsebojne dohodkovne odnose in razvitejšo samoupravno organizacijo. Marsikaj bo potrebno tudi poslej dopolnjevati in spreminjati, če bodo to narekovale nove izkušnje, potrebe in razvojne možnosti. Bitka za nove družbenoekonomske odnose je nepretrgan proces, ki temelji ravno tako na dialektiki razvoja kot stalna bitka za višjo raven proizvajalnih sil.

V imenu izvršnega sveta skupščine SR Slovenije čestitam vsem nekdanjim in sedanjim delavcem IMV, samoupravnim in političnim dejavnikom, strokovnemu in vodstvenemu osebju k pomembnemu razvojnemu jubileju: 20 let IMV, 15 let proizvodnje prvega jugoslovanskega avtomobila domače konstrukcije in 10 let

„Vaša moralna podpora je bila zelo dragocena!“, je dejal predsednik DS zaslužnim družbenopolitičnim delavcem, ki so ob jubilejih IMV prav tako dobili zlati znak IMV in priznanje. Na sliki: čestitke Viktorju Avblju

proizvodnje Adria—Caravanov, kot tudi k izredno bogati delovni bilanci. Vse priznanje tudi vsem domačim in tujim partnerjem ter krajevnim in občinskimi faktorjem za njihov prispevek k razvoju IMV. Vaši dosednji rezultati so najtrdnjše jamstvo, da boste kos tudi še bolj strmi poti jutrišnjega napredka.“

PRIZNANJA ZA ZVESTO DELO

Sledila je kratka slovesnost, na kateri je predsednik delav-

skega sveta ing. Štefan Poredoš podelil priznanja in zlati znak IMV delavcem, ki so 20 let zvesti kolektivu. Ob tej priliki je dejal:

„V dne, ko proslavljamo v delovni organizaciji 20 let obstoja, 15 let proizvodnje prvega jugoslovanskega avtomobila domače konstrukcije in 10 let proizvodnje ADRIA—Caravanov, se s hvaležnostjo vsi spominjamo tovarišev in tovarišic, ki že dve desetletji neutrudno prispevajo svoj pomemben delež za dosednji razvoj in dosežene uspehe našega podjetja.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je od 34 zaposlenih ob ustanovitvi podjetja leta 1955 še 16 tovarišev in tovarišic med nami. Zavedamo se, da so prav oni s svojim entuziazmom in zagnanostjo za delo največ prispevali za tako hiter razvoj naše delovne organizacije.

Da se našim jubilanom vsaj delno zahvalimo za njihov trud in jim na določen način damo tudi priznanje, so delavski sveti TOZD Tovarne avtomobilov, Commerce, Razvojni inštitut in delavski svet delovne organizacije na predlog družbeno-političnih organizacij sprejeli sklep, da se ob proslavi vsem jubilanom, tovarišem in tovarišicam:

Ivanu Ferkolju, Antonu Hrenu, Stanetu Kolencu, Milanu Kukovcu, Petru Levičarju, Juriju Levičniku, Jožetu Mikliču, Jožici Okroglič, Francu Podržaju, Rozi Pureber, Antonu Sladiču, Stanetu Slapničarju, Jožetu Seničarju, Jožetu Šinkovcu, Francu Šmidu in Alojzu Zupančiču podelijo priznanja in zlati znak IMV.

Hkrati so delavski sveti sprejeli sklep, da se podelijo priznanja tudi tistim tovarišem, ki so ob ustanovitvi in začetnih korakih s svojo zavzetostjo in zaupanjem, da bo ta kolektiv opravičil zaupanje družbe, dali vso podporo in s tem prispevali pomemben delež k ustanovitvi in s tem kasnejšemu razvoju IMV.

Priznanje se podeljuje sledečim tovarišem: tov. Viktorju Avblju, tov. Niku Belopavličiču, tov. Jožetu Borštnarju, tov. Ludviku Golobu, tov. Francu Pirkoviču, tov. Maksu Valetu in tov. Viktorju Zupančiču.

Za zvesto in nesebično dvajsetletno delo v podjetju od ustanovitve do danes je prejel zlati znak IMV s priznanjem tudi generalni direktor Jurij Levičnik. Na sliki: Štefan Poredoš mu prisrčno čestita z željo, da bi bilo tako uspešno tudi v bodoče

pogled v bodočnost

Ko je pravkar za nami nepozabni jubilej naših treh pomembnih obletnic, bi za spodnje vrstice bolj ustrezal naslov „Pogled v bližnjo bodočnost“. Ob skorajšnjem zaključku poslovnega leta se pred DNEVOM REPUBLIKE oziramo na prehojeno pot; o njej bomo v prihodnji številki tovarniškega glasila povedali kaj več. Tu pa bi pred državnim praznikom radi obnovili misel, ki je bila 29. oktobra ponovno podčrtana na velikem slavlju v našem podjetju:

maja prihodnje leto bodo zaključena vsa glavna dela velike investicije, ki bo zajamčila proizvodnjo 50.000 osebnih vozil in 10.000 dostavnih vozil. Polna zmogljivost povečane proizvodnje bo „zadihal“ seveda šele v drugi polovici leta, zato predvideva plan takole proizvodnjo za prihodnje leto: 35.000 osebnih in dostavnih avtomobilov ter 30.000 prikolic ob le majhnem povečanju števila zaposlenih. Celoten dohodek naj bi se prihodnje leto dvignil na nekaj več kot 3,5 milijarde

novih dinarjev, po popolnoma dokončani novi investiciji pa bi znašal 5 milijard novih dinarjev.

Naj ponovimo: iz skromnih in vseskozi utenjenih pogojev se je IMV razvila iz obrtniške delavnice v sodobno tovarno avtomobilov. Skok od prvih 34 delavcev v nekdanjem Agroservisu do današnjega 5.000-članskega kolektiva, ki sodeluje z več kot 150 podjetji v državi, je danes že del zgodovine IMV. Dvajset let obstoja podjetja, 15 let proizvodnje prvega jugoslovanskega avtomobila domače konstrukcije in 10 let proizvodnje Adria caravanov — vse to nas ob letošnjem dnevu republike resnično navdaja s ponosom delavcev-samoupravljalcev. V spominu nam ostajajo besede, ki jih je na naši proslavi 29. oktobra med drugim izrekel tovariš Zvone Dragan, podpredsednik izvršnega sveta SRS:

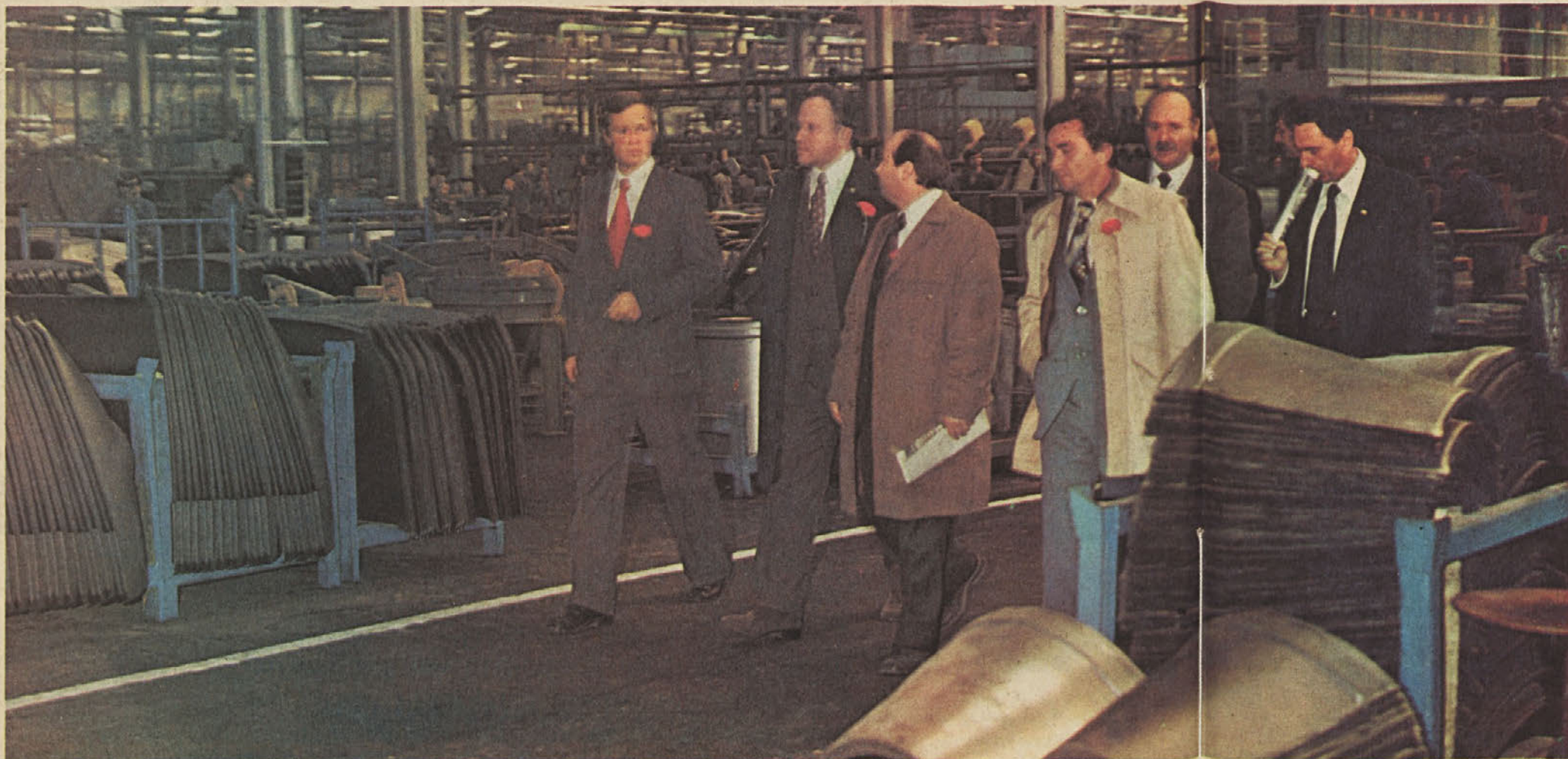
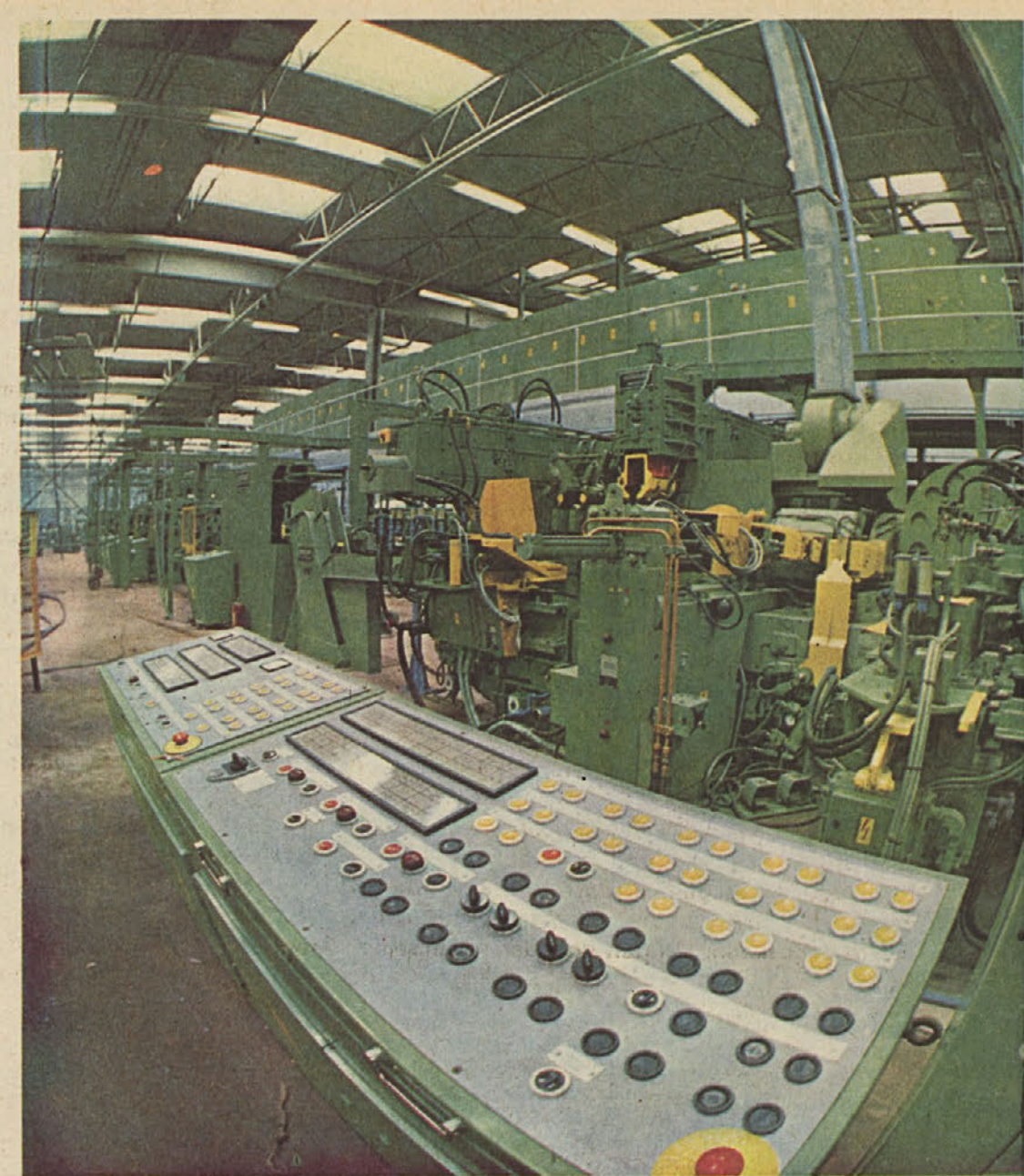
„Delovne in razvojne ambicije vašega kolektiva ob njegovi razviti samoupravni zavesti in sposobnosti strokovnih in vodstvenih kadrov so največji kapital, s katerim lahko računate, ko sto-

pate v novo razvojno obdobje. Nihče, niti družba niti vi, ne bi imeli nobenih trajnejših koristi od stopicanja na mestu, čakanja na zunanje rešitve in spodbude, brez lastnih razvojnih zamisli in ambicij...“

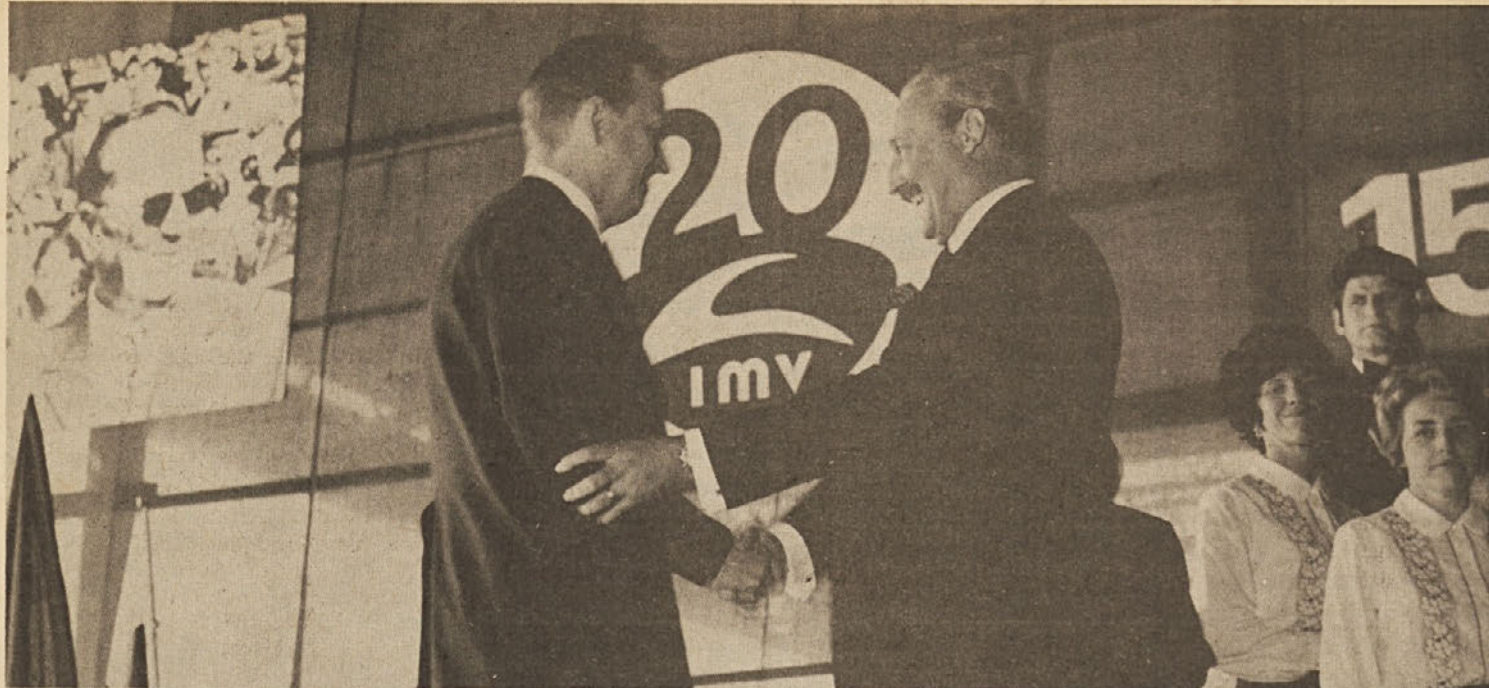
In ko si pred praznikom republike, naše socialistične domovine, segamo v roke in se veselimo prehojene poti ter nezadržnega razvoja vseh naših republik, narodov in narodnosti, so pred nami besede tovariša Tita, ki je pred kratkim govoril delavcem tovarne „Pobeda“ v Novem Sadu:

„... V teh tridesetih letih smo tako rekoč iz nič ustvarili sodobno državo, z močno industrijo, in — kar je najvišje — iz mnogih narodnosti, mnogih narodov ustvarili enotno skupnost...“

To hočemo razvijati in krepiti naprej! Dvignili bomo produktivnost dela na še višjo stopnjo in skrbeli za vsestransko gospodarsko čvrstitev v vseh TOZD Industriji motornih vozil. Doseči hočemo zastavljene naloge — s takimi načrti zremo v svetlo bodočnost.

Ob liniji kolesnih obročev so se gostje zadrževali dalj časa

Kupec prve ADRIA prikolice g. K. Karlsson sprejema zlati znak IMV in čestitke glavnega direktorja Jurija Levičnika

K. Karlsson je kupil prvo prikolicico »ADRIA«

Na slovesnosti je bilo 29. oktobra 1975 podeljeno tudi priznanje in zlati znak IMV našemu dolgoletnemu poslovneju prijatelju K. Karlssonu, ki je bil prvi kupec naše prikolice ADRIA na Švedskem.

ZA VISOKO PRODUKTIVNOST DELA

... Želel bi, da naš delavski razred doseže prav tako visoko produktivnost dela, kot jo doseže recimo v Nemčiji in drugod. Dandanes dela veliko naših delavcev v raznih evropskih državah, največ v ZR Nemčiji, kjer so tudi najbolj cenjeni. Tako po produktivnosti dela kot tudi po drugih vrlinah so tam med prvimi, tudi med domačimi delavci. Če imamo torej enako razvito in kvalitetno tehnologijo, kot jo imajo zunaj – imate jo na primer tukaj pri vas – tedaj je treba to tehnologijo izkoristiti tako, kot jo izkoriščajo tam. V tem primeru bomo imeli cenejše proizvode, vi pa večje dohodke in boljši zaslužek. To bo v prid predvsem vam samim, pa tudi vsej skupnosti...“

Predsednik Tito delavcem POBEDE v Novem Sadu
7. novembra 1975

Priznanje in zlati znak IMV je v imenu kolektiva podelil g. Karlssonu generalni direktor Jurij Levičnik, ki je v obrazložitvi poudaril, da je bil prav g. Karlsson tisti, ki nas je nagovoril, da smo se ogreli za proizvodnjo prikolic. G. Karlssonu gredo tudi zasluge, da je ime IMV ADRIA na Švedskem tržišču tako spoštljivo in cenjeno.

Gospod Karlsson se je iskreno zahvalil za priznanje in izkazano čast ter ob tej priložnosti dejal:

„Zame je velik da, da se danes nahajam tukaj.

Minilo je že 10 let, ko se je začelo sodelovanje na področju prikolic med vami v Jugoslaviji in nami na Švedskem. Ko spremljamo vaše dobave prikolic v 10 letih, se v celoti zavedamo, kakšen razvoj so doživele prikolicice. Prva prikolica, dobavljena v Švedsko, je bila dobra za tisti čas, vendar obstaja velika razlika med to prvo prikolicico in prikolicami, ki jih IMV dobavlja danes. Smatram, da lahko brez pretiravanja trdim, da so današnje ADRIE prikolicice med najboljšimi in najbolj opremljenimi na evropskem tržišču, in to ni mala stvar.

Mislím, da je ta napredek v razvoju omogočilo dobro sodelovanje in sposobnost vseh ljudi, vseh žena, ki delajo v IMV. Vi, vsi moji prijatelji, ki delate v IMV, ste važni člani kolektiva, ki je doprinesel, da je ime

ADRIA zelo znano in spoštovano v mnogih evropskih deželah. Prepričan sem, da boste tudi v bodoče z enako sposobnostjo in istim občutkom odgovornosti še naprej izboljševali vaš proizvod in zadržali dobro ime, ki ste si ga že pridobili na tržišču prikolic.

Tukaj vidim veliko znanih obrazov iz prijetnega sodelovanja v Jugoslaviji, kot tudi mnoge, ki so nam pomagali na Švedskem in na ta način dobro zastopali vašo tovarno in tudi vašo deželo.

Zadovoljen sem, da je vaše delo pripomoglo, da ADRIA kakor tudi jugoslovanski proizvodi pridobijo ime dobre kvalitete in tehničnega nivoja na

Švedskem in v Evropi. Prepričan sem, da boste obdržali in izboljševali ta občutek na Švedskem z dobrim delom na ADRIA prikolicah.

Danes, ko proslavljate 20. obletnico uspešnega dela in 10 uspešnih let proizvodnje prikolic, sem zelo vesel, da vam čestitam in vam v imenu vseh vaših kolegov in prijateljev na Švedskem zaželim mnogo uspešnih let!

Prijatelji, videl sem prvo prikolicico, ki jo je IMV proizvedel; upam, da ne bom videl zadnjo. Upam, da bom prišel tudi na vašo naslednjo proslavo ob 20-letnici ADRIE.

Dragi prijatelji, želim vam uspešno bodočnost!

BI RADI PLESALI V FOLKLORNI SKUPINI?

Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Novo mesto je osnovala prvo stalno folklorno skupino.

K sodelovanju v tej skupini, ki bo pod dobrim strokovnim vodstvom, vabi dekleta in fante, ki so že odslužili vojaški rok, ki imajo veselje do folklornega plesa in so pripravljeni resno delati v plesni skupini.

Zakonski stan ni ovira, lahko se prijavijo tudi mladi pari, ki se želijo uveljaviti na tem področju plesne umetnosti.

Prosimo, da se prijavite osebno v pisarni Zveze kulturno prosvetnih organizacij Novo mesto, Prešernov trg 5 (Dom kulture).

Zveza kulturno prosvetnih organizacij
Novo mesto

Zadnji rok: 2. decembra 1975

ZBIRANJE VLOG ZA PRIDOBITEV STANOVANJSKE PRAVICE V SOLIDARNOSTNIH STANOVANJIH NA OBMOČJU OBČINE NOVO MESTO

Temeljne organizacije združenega dela izdvajajo 6% od bruto izplačanih osebnih dohodkov v stanovanjski sklad: 1,8% v sklad za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu (za solidarnostna stanovanja) in 1,8% v sklad za kreditiranje stanovanjske graditve, v temeljni organizaciji pa ostane na razpolago 2,4%.

V letošnjem letu so iz sklada za kreditiranje stanovanjske graditve že odobrena 18 delavcem posojila za gradnjo stanovanjskih hiš.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Novo mesto je v Dolenjskem listu 13. novembra objavila javni poziv za zbiranje vlog za sestavitev prednostnih list upravičencev za pridobitev stanovanjske pravice v solidarnostnih stanovanjih.

Solidarnostna stanovanja gradijo iz sredstev, ki jih izdajajo temeljne organizacije. Do teh stanovanj so upravičeni vsi delavci, ki izpolnjujejo razpisne pogoje s tem, da se uvrstijo na prednostno listo upravičencev. Zato želimo seznaniti vse delavce z najvažnejšimi določili javnega razpisa.

I. KDO JE UPRAVIČEN ZA PRIDOBITEV STANOVANJSKE PRAVICE V SOLIDARNOSTNIH STANOVANJIH?

UPRAVIČENI SO:

a) družine z nizkimi dohodki, b) mlade družine in c) upokojeni občani.

a) Družine z nizkimi dohodki lahko zaprosijo za uvrstitev v prednostno listo, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

— da prosilec ali član njegove družine ni imetnik stanovanjske pravice ali lastnik primerne stanovanja v občini Novo mesto;

— da prosilec ali član njegove družine doslej še ni imel ustrežno rešenega stanovanjskega vprašanja v občini Novo mesto;

— da poprečni mesečni dohodki prosilca in članov njegove družine v letu 1974 niso presegli 50% višine poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji za preteklo leto — to je 1.407,50 din na člana družine mesečno;

— da je vsaj eden izmed zakoncev zaposlen na območju občine Novo mesto najmanj tri leta, računajoč od dneva objave tega razpisa nazaj;

— da ima stalno bivališče na območju občine Novo mesto.

Matere samohranilke se razvrste na prednostno listo ne glede na višino njihovega poprečnega mesečnega dohodka in ne glede na čas njihove zaposlitve v občini Novo mesto.

b) Mlade družine lahko zaprosijo za uvrstitev v prednost-

no listo za dodelitev stanovanjske pravice v solidarnostnem stanovanju, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

— da prosilec ali njegov zakonec ni imetnik stanovanjske pravice ali lastnik primerne stanovanja v občini Novo mesto;

— da družina doslej še ni imela ustrežno rešenega stanovanjskega vprašanja v občini Novo mesto;

— da prosilec ali njegov zakonec namensko varčuje pri poslovnih banki za nakup stanovanja ali za gradnjo lastne stanovanjske hiše, oziroma

— da delovna organizacija, v kateri prosilec ali njegov zakonec združuje delo, poda pismeno izjavo, s katero se obvezuje, da bo najkasneje v roku petih let rešila prosilčevo stanovanjsko vprašanje;

— da starši prosilca ali njegovega zakonca niso imetniki stanovanjske pravice v stanovanju ali lastniki stanovanjske hiše v občini Novo mesto, ki za 50% presega velikost standardnega stanovanja, kjer bi prosilec lahko rešil svoje stanovanjsko vprašanje;

— da je vsaj eden izmed zakoncev zaposlen na območju občine Novo mesto;

— da ima vsaj eden izmed zakoncev stalno bivališče na območju občine Novo mesto.

II. VLAGANJE VLOG

Vloge se vlagajo na posebnih obrazcih, ki jih bodo delavci

dobili v pisarni vodstva TOZD.

Podatki se na obrazec vpišejo s pisalnim strojem ali s tiskanimi črkami.

III. ROK ZA SPREJEMANJE VLOG

Vloge prosilcev sprejema strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Novo mesto (Novo mesto, Prešernov trg št. 8/1 — soba št. 23) vključno do 2. decembra 1975.

V tem roku morajo popolne vloge vložiti tudi organizacije združenega dela in druge organizacije za svoje delavce oz. člane.

Vse vloge, vložene po tem datumu, bodo zavrnjene.

IV. VLOGE UPRAVIČENCEV S PREDNOSTNE LISTE IZ LETA 1974

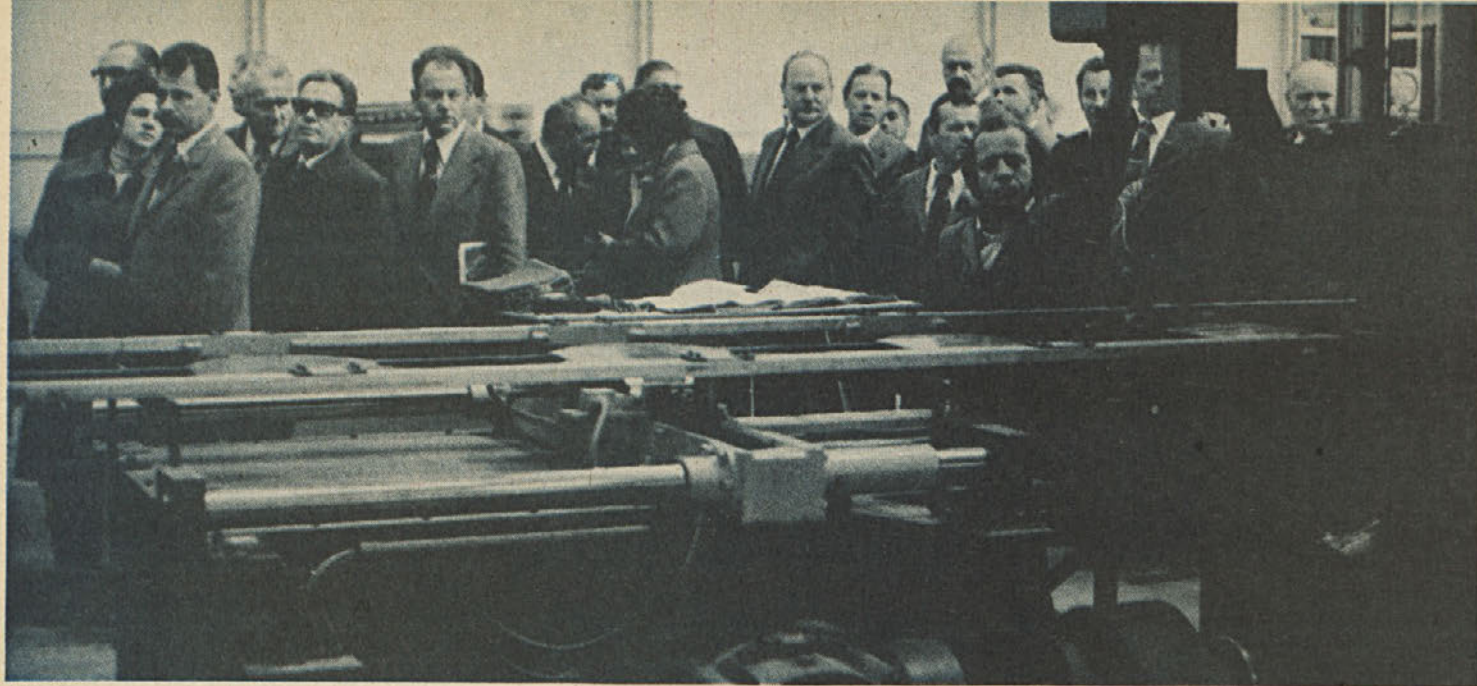
Upravičenci z dokončne prednostne liste za pridobitev stanovanjske pravice na solidarnostnih stanovanjih iz leta 1974, katerih stanovanjsko vprašanje do dneva objave tega poziva ni bilo rešeno, morajo ponovno vložiti vlogo z vsimi obveznimi oz. neobveznimi potrdili in izjavami, ker bo sedaj veljavna dokončna prednostna lista prenehala veljati.

Pozivamo vse delavce, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, da pravočasno dvignejo obrazce vlog!

Solidarnostna stanovanja bodo vseljiva v januarju 1976.

Za dvajsetletno zvesto delo so prejeli naši jubilarci priznanja in zlati znak IMV. — Na sliki: Jože Mikec, za njim Milan Kukovec in Stane Kolenc; priznanja je delil inž. Štefan Poredoš, predsednik delavskega sveta DO IMV

„Veliko ste naredili, kar smo bili zadnjikrat v vaših prostorih!“ — taka in podobna so bila priznanja številnih gostov, ki so si z zanimanjem ogledovali pridobitve zadnjega leta v IMV

Sindikalna lista *75

V javni obravnavi je predlog sindikalne liste za leto 1976, ki sicer ne prinaša veliko novosti, vendar je v posameznih določilih bliže cilju, ki ga postavljajo sindikati. Vsak zaposleni ima enake pravice do dohodkov socialne in zdravstvene narave.

Osnutek sindikalne liste za prihodnje leto je v javni razpravi skorajda nespremenjen glede na letošnjo listo, le z valoriziranimi zneski, zavoljo povečanih življenjskih in drugih stroškov. Pa vendarle: dovolj novega je v listi za oceno, da smo z osnutkom naredili korak naprej pri urejanju teh vprašanj. Predvsem je razprava ob izdelavi osnutka pokazala, kaj vse velja drugače, bolj življenjsko urediti. Marsikatero izkušnjo, pridobljeno ob uporabi določil letošnje sindikalne liste, so ustvarjalci uporabili pri snovanju sindikalne liste 76. Seveda pa je še marsikatero vprašanje ostalo odprto za javno razpravo in se bodo torej delavci odločali za takšen ali drugačen znesek, takšno ali drugačno določilo.

Vsekakor pa je treba poudariti: pravice delavcev, ki so zapisane v sindikalni listi, nam ne gredo avtomatično, ne glede na poslovni uspeh podjetja! Listo morajo podpisniki najprej vključiti v samoupravne sporazume o razporejanju dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke pa nog in v območne družbene dogovore.

OSEBNI DOHODKI IN NJIHOVO USKLAJEVANJE

1. Najnižji osebni dohodek

Najnižji osebni dohodek je ekonomska kategorija, ki zagotavlja delavcu materialno in socialno varnost.

Najnižji osebni dohodek delavca, ki opravlja najbolj enostavno delo in dela poln delovni čas ter dosega normalni delovni uspeh, mora znašati

najmanj 60 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem koledarskem letu, kot ga ugotovi in objavi zavod SR Slovenije za statistiko v uradnem listu SRS.

Normalni delovni uspeh delavca pomeni dosežen stodstotni individualni učinek delavca ob sočasno doseženem normalnem poslovnem uspehu organizacije združenega dela, ki je opredeljen v samoupravnem sporazumu dejavnosti.

Vsak udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti je dolžan v svojem letnem planu predvideti svoj normalni poslovni uspeh in določiti najnižji osebni dohodek iz drugega odstavka.

60 % poprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem koledarskem letu je tudi izhodišče za vrednotenje rezultatov najbolj enostavnega dela, ki ga opredeljuje samoupravni sporazum dejavnosti za najmanj zahtevno tipično delovno mesto ali poklic.

2. Najvišji osebni dohodek

Najvišji osebni dohodek mora biti tako kot drugi osebni dohodki rezultat uspešnosti gospodarjenja organizacije združenega dela in individualnega uspeha delavca.

Najvišji osebni dohodek se določa na osnovi analitične ocene delovnega mesta tako kot osebni dohodek drugih delavcev in na osnovi meril samoupravnega sporazuma dejavnosti glede na doseganje poslovnega uspeha, ki je lahko pod ali nad dogovorjenim normalnim poslovnim uspehom.

Udeleženci družbenega dogovora za območje na osnovi kriterijev periodično obravnavajo izplačila najvišjih osebnih dohodkov in po potrebi tudi ukrepajo za odpravljanje neskladij v gibanju najvišjih osebnih dohodkov.

3. Življenjski stroški in osebni dohodki

Pri usklajevanju osebnih dohodkov zaradi rasti življenjskih stroškov je potrebno upoštevati ob

ustvarjenem dohodku:

- resolucijo o družbenoekonomski politiki tekočega leta;

- že doseženo raven poprečnega osebnega dohodka pri udeležencu samoupravnega sporazuma v primerjavi s poprečnim osebnim dohodkom v SR Sloveniji;

- osnove in merila samoupravnega sporazuma dejavnosti o usklajevanju osebnih dohodkov z življenjskimi stroški.

Ob usklajevanju, upošteva se navedene alineje v tej točki, se uskladijo tudi zneski iz 1. in 4. točke sindikalne liste.

4. Osebni dohodek delavcev—pripravnikov

Delavcu-pripravniku gre akontacija osebnega dohodka v višini:

- pripravniku s srednjo izobrazbo največ 70 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu;

- pripravniku z višjo izobrazbo največ 90 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu;

- pripravniku z visoko izobrazbo največ 105 % poprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu.

Pripravnikova akontacija osebnega dohodka je lahko do 20 % višja od dogovorjene po prejšnjem odstavku, če ima udeleženec samoupravnega sporazuma izdelana merila za ugotavljanje njegovega individualnega uspeha ali če je njegov pripravniški staž daljši kot eno leto.

Skladno s 3. točko sindikalne liste se med letom uskladi tudi osebni dohodek delavca-pripravnika.

NEKATERA IZPLAČILA, KI BREMENIJO OSEBNE DOHODKE

Dodatki pod točko 5, 6, 7, 8 in 9 se med seboj ne izključujejo, razen dodatka pod točko 7 in 8, ki se med seboj izključujeta, če sovpadata na isti dan. V tem primeru gre delavcu tisti dodatek, ki je višji.

Kaj se smatra za obračunsko osnovo oziroma za doseženo akontacijo osebnega dohodka delavca, določijo udeleženci v samoupravnem sporazumu dejavnosti.

5. Nadurno delo

• Za delo, ki traja dlje kot poln delovni čas (nadurno delo po zakonu), gre delavcu dodatek v višini 50 % obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas, ko je delal prek polnega delovnega časa.

Za primer dežurstva in stalne pripravljenosti določajo udeleženci podrobnejša določila v svojih samoupravnih sporazumih dejavnosti.

6. Nočno delo

Za delo v nočnem delovnem času gre delavcu dodatek v višini najmanj 30 % in največ 50 % obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce v nočni izmeni, uporabi v tem členu določen odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za nočno delo.

Varianta:

Za delo v nočnem delovnem času gre vsem delavcem dodatek v enakem denarnem znesku. Sredstva za ta dodatek se oblikujejo v višini najmanj 30 in največ 50 % od obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas vseh delavcev v nočni izmeni.

Za nočni delovni čas se šteje čas od 22. do 5. ure zjutraj oziroma do 6. ure naslednjega dne, če se to ujema z nočno delovno izmeno.

Udeleženci določijo v samoupravnem sporazumu dejavnosti (ali v splošnem aktu temeljne organizacije združenega dela) konkretno višino odstotka iz te točke.

7. Delo na nedeljo

Za delo na nedeljo gre delavcu od 35 do 50 % obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce, ki delajo na nedeljo, uporabi v tem členu določen odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za delo na dan nedelje.

Varianta:

Za delo na nedeljo gre vsem delavcem dodatek v enakem denarnem znesku. Sredstva za ta doda-

tek se oblikujejo v višini najmanj 35 in največ 50 % od obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas vseh delavcev, ki delajo na nedeljo.

Ta dodatek gre v enakem odstotku tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

8. Delo na praznik

Za delo na zvezni in republiški praznik gre delavcu poleg zakonsko določenega nadomestila in akontacije osebnega dohodka zaradi dela še dodatek v višini 50 % dosežene osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas.

V primerih, ko udeleženec samoupravnega sporazuma dejavnosti določi dodatek v enakem denarnem znesku za vse delavce, ki delajo na praznik, uporabi v tem členu določen odstotek za izračun skupnega zneska dodatkov za delo na praznik.

Varianta:

Za delo na zvezni in republiški praznik gre vsem delavcem dodatek v enakem denarnem znesku poleg zakonsko določenega nadomestila in akontacije osebnega dohodka. Sredstva za ta dodatek se oblikujejo v višini 50 % od obračunske osnove ali dosežene akontacije osebnega dohodka za redni delovni čas vseh delavcev, ki delajo na praznik.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

9. Deljen delovni čas

Samoupravni sporazumi dejavnosti, katerih udeleženci imajo zaradi narave dela deljen delovni čas, lahko določijo poseben dodatek delavcu, ki dela v deljenem delovnem času.

Dodatek za deljen delovni čas znaša največ 350 dinarjev mesečno, če traja prekinitve delovnega časa več kot eno uro, in največ 700 dinarjev mesečno, če traja prekinitve dve uri ali več.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

10. Nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezn

Znesek nadomestila osebnega dohodka za čas bolezn do 30 dni ne sme biti nižji od 90 % mese-

čnega povprečnega osebnega dohodka delavca, izplačanega v minulem koledarskem letu. Osnova za obračun nadomestila se valorizira vsake tri mesece na podlagi statističnih podatkov o gibanju osebnih dohodkov v SR Sloveniji v taki višini, kot bo to ugotovila in objavila zdravstvena skupnost Slovenije v prilogi Delavske enotnosti „Vzajemnost“.

Nadomestilo osebnega dohodka ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga dosegel delavec, če bi delal.

11. Nagrajevanje iz vložnega minulega dela

Delavčev osebni dohodek je sestavni del sredstev za osebne dohodke, dogovorjenih po samoupravnem sporazumu dejavnosti, je torej odraz vložnega živga in minulega dela delavca.

Udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti naj bi v letu 1976 izdelali kriterije za nagrajevanje iz naslova minulega dela znotraj temeljnih in drugih organizacij združenega dela.

Dokler se za nagrajevanje iz vložnega minulega dela upošteva samo kriterij delovna doba, lahko znaša najvišji možni odstotek po naslednji tabeli:

Najvišji odstotek od obračunske mesečne osnove ali dosežene mesečne akontacije osebnega dohodka delavca

Delovna doba	
nad 1 do 5 let	1
nad 5 do 10 let	2
nad 10 do 15 let	4
nad 15 do 20 let	6
nad 20 do 25 let	8
nad 25 do 30 let	10
nad 30 do 35 oziroma 40 let	12

Kaj se smatra za obračunsko mesečno osnovo oziroma za doseženo akontacijo osebnega dohodka, določijo udeleženci v samoupravnih sporazumih dejavnosti.

Vrednotenje delovne dobe po navedeni lestvici v tej točki ne gre upokojevcem, ki so se upokojili s polno pokojninsko dobo in so ponovno pridobili lastnost delavca v združenem delu.

12. Dodatek za omejevanje fluktuacije

Udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti, ki zaradi prekomerne fluktuacije delavcev uvajajo posebno stimulacijo stalnosti, lahko to določijo v samoupravnem sporazumu dejavnosti, vendar ta dodatek ne more presegati 5 % osebnega dohodka delavca. Udeleženci morajo v svojem splošnem aktu določiti, v katerih primerih, za katera delovna mesta oziroma poklice in v kakšnem odstotku ali znesku gre delavcem ta dodatek.

PREJEMKI IN IZDATKI, KI ŠTEJEJO MED POSLOVNE STROŠKE

13. Dnevnice za službena potovanja v državi ter stroški prenočevanja

Dnevnica znaša:
– za čas odsotnosti 8 do 12 ur največ 100 dinarjev;
– za čas odsotnosti nad 12 ur največ 160 dinarjev.

Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo največ do 190 dinarjev. V primeru, da delavec za prenočevanje ne predloži računa, mu gre za prenočevanje največ 80 dinarjev.

Dnevnice in stroški za prenočevanje gredo pod enakimi pogoji tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

14. Dnevnice za službena potovanja v tujino

Dnevnice za službena potovanja v tujino se določijo v višini, ki velja za republiške upravne organe.

Udeleženci samoupravnih sporazumov dejavnosti, ki so pri svojem poslovanju vezani tudi na maloobmejni promet, določijo v svojem samoupravnem sporazumu ali v družbenem dogovoru za območje višino dnevnice za potovanje v maloobmejnem prometu, ki traja manj kot 8 ur.

15. Kilometrina

Nadomestilo za uporabo osebne avtomobila v službene namene – kilometrina znaša za vsak prevožen kilometer 1,50 dinarjev.

Kilometrine ni mogoče izplačevati v pavšalnem znesku.

NA LENUHE JAVNO POKAZATI!

„... Na pojave lenobe, nedisciplin in izmikanja delu, malomarnosti in podobnega obnašanja je treba javno pokazati in jih kritizirati. Takšno vedenje predstavlja v razmerju do drugih udeležencev pri delu, ki vestno opravljajo delovne obveznosti, po svojem bistvu in posledicah odvzemanja dohodka tistim, ki ga ustvarjajo. To se ne nanaša le na delovne skupnosti, ta pojav ni prisoten le v tovarni, ampak tudi v naši administraciji, od občinske do zvezne, pa tudi v organizacijah Zveze komunistov, v raznih strokovnih službah, komunalnih in storitvenih dejavnostih itd. Zaposleni v družbenih in državnih službah prav tako na veliko izostajajo z dela, zamujajo, nerazumno porabljajo delovni čas, imajo neodgovoren odnos do dela, da ne govorim o tistih nesposobnih – pogosto pravih birokratih, ki zaradi njihove nemarnosti in površnosti delovni ljudje izgubljajo številne dragocene ure in dneve...“

Stane Dolanc – govor jugoslovanskim kovinarjem v Novem Sadu 17. 10. 1975

16. Terenski dodatek

Terenski dodatek je povračilo za povečane materialne stroške, ki jih ima delavec pri delu na terenu.

Terenski dodatek znaša največ 75 dinarjev na dan.

Terenski dodatek gre delavcem v primerih, ko sta organizirani hrana ali prenočišče na terenu, sicer pa ima delavec pravico do dnevnice po 13. točki sindikalne liste.

Podrobnejša določila določijo udeleženci v svojih splošnih aktih.

Terenski dodatek in dnevnica se med seboj izključujeta. Terenski dodatki so pod enakimi pogoji enaki za vse delavce.

Terenski dodatki gredo tudi pripravnikom, učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

17. Nadomestilo za ločeno življenje

Nadomestilo za ločeno življenje znaša največ 1.300 dinarjev.

Delavec ni upravičen do povračila za ločeno življenje, če odkloni primerno družinsko stanovanje v kraju zaposlitve, ali če se je vselil v družinsko stanovanje, družine pa ni preselil.

Natančnejše pogoje za pridobitev pravice do nadomestila za ločeno življenje in višino nadomestila določijo udeleženci v svojem splošnem aktu.

18. Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela

Organizacija združenega dela lahko povrne stroške za prevoz na delo in z dela v višini stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi na določeni relaciji, s tem, da delavec sam prispeva najmanj 30 dinarjev. Ti stroški se povrnejo za prevoz od stalnega bivališča do kraja delovnega mesta. Kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se lahko obračunavajo stroški prevoza na delo in z dela v višini največ 0,50 dinarjev za prevoženi kilometer.

Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Upravičenost do povračila izdatkov za prevoz na delo in z dela ter konkretno višino teh povračil določijo udeleženci v samoupravnih sporazumih dejavnosti ali v svojih splošnih aktih.

19. Povračilo selitvenih stroškov

Selitveni stroški se povrnejo delavcu ali njegovim družinskim članom, če se preselijo iz kraja dosedanjega stalnega bivališča v drug kraj zaradi dela, upokojitve ali smrti delavca in če je preselitev v interesu temeljne ali druge organizacije združenega dela. Selitveni stroški se povrnejo upokojencem tudi za selitev v istem kraju, če izpraznijo družbeno stanovanje, ki so ga dobili v najem pri delovni organizaciji, kjer so bili zaposleni, in je za izpraznitev tega stanovanja zainteresirana delovna organizacija.

Selitveni stroški se povrnejo v višini dejanskih stroškov po predloženih računih in komisijsko ugotovljenih upravičenih stroških. Če je preselitev v interesu delovne organizacije, se lahko delavcu in družinskim članom, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, povrnejo prevozniki stroški in izplačata največ dve dnevnici za službeno potovanje v državi.

20. Regres za prehrano med delom

Organizacije sindikata si morajo prizadevati, da si delavci v temeljni in drugi organizaciji združenega dela zagotovijo med delom organizirano toplo prehrano. Za organizirano prehrano se smatra, če je organizirana v organizacijah združenega dela ali pogodbeno z ustreznim obratom, ki lahko nudi toplo prehrano.

Udeležba regresa v ceni organizirane prehrane med delom znaša največ 300 dinarjev mesečno na delavca. Ta regres se ne more izplačevati v obliki vrednostnih bonov.

Izjemoma se regres za prehrano lahko izplača v obliki vrednostnih bonov v isti višini kot delavcem, ki imajo organizirano toplo prehrano, tudi delavcem v temeljnih organizacijah združenega

dela ali delu temeljne organizacije združenega dela, če zaradi narave dela ne morejo organizirati prehrane. Ti vrednostni boni se lahko izplačajo na osnovi pismenega soglasja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije (varijanta: občinskega odbora), ki ga izdajo po predhodnem pismenem mnenju ustreznega republiškega odbora sindikata.

Vrednostni boni do največ 300 dinarjev se lahko izplačajo tudi delavcem, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da imajo predpisano dietno prehrano.

Regresa za prehrano v nobenem primeru ni možno izplačevati v gotovini.

Regres za prehrano gre tudi učencem v gospodarstvu, dijakom in študentom na praksi in drugim, ki delajo v organizacijah združenega dela, tudi tistim, ki delajo skrajšani delovni čas.

Regres za organizirano in neorganizirano prehrano ne gre delavcem za tiste dneve, ko niso na delu v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, to je v času dopustov, bolniškega staleža in službenega potovanja.

21. Odškodnine izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem

Osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati, da bodo v samoupravnih aktih udeležencev sporazuma opredeljeni pogoji, ki bodo kar najbolj spodbujali ustvarjalnost delavcev ter merila za pravične odškodnine in nagrade izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem.

Mimo tega se morajo osnovne in druge organizacije sindikata nenehno zavzemati za pospeševanje iznajdateljske in racionalizatorske dejavnosti tudi na področju občine, republike in zveze in v ta namen zagotoviti potrebna sredstva.

IZPLAČILA, KI SE NADOMEŠČAJO IZ DOHODKA

22. Izplačila po pogodbah o delu

Ob sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnega računa so delavski sveti temeljnih in drugih organizacij združenega dela dolžni pomensko obravnavati izplačila za delo po pogodbah o delu in presojeti njihovo upravičenost.

Delovna organizacija mora o višini in namenu izplačila za delo po pogodbah o delu obvestiti temeljno ali drugo organizacijo združenega dela, v kateri je redno zaposlen delavec, ki je to izplačilo prejel.

23. Nagrade učencem v gospodarstvu

Nagrade učencem v gospodarstvu trajajo vse leto, tudi v času počitnic in bolezenskega dopusta. Nagrade, ki se določajo v učni pogodbi, znašajo najmanj:

- I. letniku 720 dinarjev (neto);
- v II. letniku 840 dinarjev (neto);
- v III. letniku 1.000 dinarjev (neto).

Temeljne organizacije združenega dela lahko določijo po kriterijih v svojih splošnih aktih še dodatne nagrade, odvisno od učenčevega uspeha, in sicer v času praktičnega pouka po doseženem učinku, v času teoretičnega pouka pa od doseženega učnega uspeha.

Nagrada – obvezna in dodatna – lahko znaša mesečno največ do višine najnižjega osebnega dohodka, določenega v tej sindikalni listi.

Razmerje med denarno nagrado in izdatki za prehrano in stanovanje določa ustrezn organ občinske skupnosti v skladu z zakonom s tega področja.

24. Nagrade študentom in dijakom na praksi

Nagrade študentom in dijakom za obvezno prakso ne smejo biti nižje od 720 dinarjev mesečno in ne višje od 60 % poprečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji v minulem letu. Konkretno višino nagrade določijo udeleženci v svojih splošnih aktih.

Te nagrade ne izključujejo izplačila štipendij. Osebnostne prejemke, ki jih temeljne in druge organizacije združenega dela izplačajo študentom in dijakom, ki niso na obvezni praksi, za njihovo delo v času šolskih počitnic, se štejejo za sredstva

osebne porabe, dogovorjena s samoupravnim sporazumom dejavnosti.

NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO GRADNJO IN IZOBRAŽEVANJE

25. Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo

Namenski znesek za stanovanjsko gradnjo znaša toliko, kot je sklenjeno v samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, vendar ne manj kot 6 % od bruto osebnih dohodkov.

26. Izobraževanje

Osnovne organizacije sindikata se morajo vzemati za ustrezno strokovno organiziranost kadrovske in izobraževalne službe v organizacijah združenega dela ter ustvarjati pogoje za splošno, strokovno in družbeno izobraževanje in usposabljanje svojih delavcev na osnovi določil občinskih dogovorov o kadrovske politiki in v skladu s samoupravnimi sporazumi o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljancev.

Zato so osnovne organizacije sindikata odgovorne, da udeleženci družbenih dogovorov za območja določijo v samoupravnih aktih merila, s katerimi bodo zagotovili tudi sredstva za financiranje dogovorjenih programov izobraževanja delavcev.

Namenski znesek za izobraževanje znaša najmanj 2 % bruto osebnih dohodkov.

Ta sredstva se namensko uporabljajo za strokovno in družbeno izobraževanje in usposabljanje delavcev; 0,5 % se združuje v sklad za štipendiranje na ravni občinske skupščine.

PREJEMKI OZIROMA IZDATKI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

27. Oblikovanje in poraba družbeno dogovorjenega dela sredstev sklada skupne porabe

Oblikovanje in porabo sredstev sklada skupne porabe določijo udeleženci samoupravnih sporazumov na osnovi določil družbenega dogovora o skupnih osnovah delovanja udeležencev v zvezi z razporejanjem dohodka in delitvijo osebnih dohodkov ter združevanjem dela in sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v SR Sloveniji za leto 1976.

V tako oblikovana sredstva niso všteta namenska sredstva za:

- regres za letni dopust učencev v gospodarstvu;
- stanovanjsko gradnjo;
- gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje najmanj v višini 10 % izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu;

- preventivno zdravstveno varstvo;
- odpravnine;
- otroško varstvo;
- humanitarne organizacije;
- pomoč družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu.

28. Regres za letni dopust

Sredstva za nadomestilo stroškov rednega letnega dopusta se oblikujejo v višini najmanj 1.100 in največ 1.300 dinarjev na zaposlenega, pomnoženo s številom zaposlenih, h katerim se prištejejo tudi učenci v gospodarstvu.

Tako oblikovana sredstva se povečajo s prispevnimi stopnjami, določenimi z zakonom ali s samoupravnimi sporazumi.

Višino regresa za letni dopust delavca, ki je lahko nad ali pod dogovorjeno višino zneskov za oblikovanje mase na delavca in prvega odstavka, določijo udeleženci na osnovi meril in kriterijev v svojem splošnem aktu, upoštevaje pri tem socialni in zdravstveni položaj delavca.

Regres za letni dopust gre tudi učencem v gospodarstvu.

V regres za letni dopust na delavca je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne v počitniškem domu.

Do regresa za letni dopust je upravičen vsak delavec, ki ima pravico do dopusta in mu ga izplača tista organizacija združenega dela, pri kateri koristi dopust.

29. Solidarnostne pomoči

Za solidarnostne pomoči se štejejo:

a) pomoč organizacije združenega dela družini delavca, ki je umrl zaradi posledic nezgode pri delu v višini razlike med pogrebnimi stroški po računu pristojne organizacije, in zneski, ki jih v ta namen prizna zdravstvena skupnost Slovenije v svojem samoupravnem sporazumu;

b) denarna pomoč delavcu v primeru daljše bolezni ali ob smrti v ožji družini, in to največ v višini poprečnega osebnega dohodka zaposlenih v delovni organizaciji v minulem letu;

c) enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino;

č) enkratne letne obdaritve upokoјencev;

d) enkratne pomoči ob nastanku težje invalidnosti;

e) druge solidarnostne pomoči.

Predlog za te solidarnostne pomoči - razen pod točko a) - posreduje osnovna organizacija sindikata, bremenijo pa sredstva iz prvega odstavka točke 27.

30. Nagrade ob odhodu v pokoj

Nagrada ob odhodu delavca v pokoj znaša najmanj dva in največ tri poprečne osebne dohodke na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu.

DOSLEDNO NAGRAJEVATI PO DELU

„... Treba je izvajati tudi ustrezne samoupravne ukrepe in zlasti dosledno uveljavljati socialistično načelo nagrajevanja po delu. Nagrajevanje pa, kakor vemo, ni povsod odraz delovnih uspehov. Pojavlja se težnja po uravnolovki, ki onemogoča spodbudo, destimulira večanje delovnih sposobnosti in ne spodbuja boljše delovne organiziranosti in razumnejšega poslovanja. Zagovorniki uravnolovke so prav delavci ali razni demagogi, ki jim je zlasti priljubljena teza, češ da imamo vsi enake želodce in da bi zatorej morali imeti enake „plače“. Kajpada, prav bi imeli, če bi imeli vsi enak odnos do dela, enake roke in enako pamet...“

Stane Dolanc - govor jugoslovan-
skim kovinarjem v Novem Sadu 17.
10. 1975

Enak znesek gre ob smrti delavca najožjim članom družine.

Udeleženci družbenega dogovora za območje določijo kriterije za višino nagrade na delavca, upoštevaje pri tem delovno dobo, s katero se delavec upokoјi.

31. Nagrade ob delovnih jubilejih

Če udeleženci v družbenih dogovorih za območja ali v svojem splošnem aktu določajo nagrade za delovne jubileje, so zgornje vrednosti:

- za 10 let delovne dobe v delovni organizaciji 2.300 dinarjev,
- za 20 let delovne dobe v delovni organizaciji 3.450 dinarjev,
- za 30 let delovne dobe v delovni organizaciji 4.600 dinarjev.

Ob začetku uporabe določil o nagradah za delovne jubileje se lahko upošteva tudi delavca, ki je že prekoračil enega takih jubilejev. V tem primeru se lahko izplača nagrada samo za en delovni jubilej.

Katera delovna doba se upošteva pri določanju delovnega jubileja in konkretno višino ter obliko nagrade za posamezne delovne jubileje določi udeleženec v svojem splošnem aktu.

Te nagrade bremenijo sredstva iz prvega odstavka točke 27.

Športniki, ki so nas zastopali na X. športnih igrah motorne industrije Jugoslavije v Kopru, na slavnostnem defileju po koprskih ulicah

tam, kjer zdrži samo dober avto...

V naslednji številki KURIRJA preberite
reportažo s poti po Sahari!

Kdor ni mogel naprej, je ostal v pesku...

Naš kombi prestal še eno veliko preizkušnjo!